

UCHWAŁA Nr XXVI/190/2017

**Rady Gminy Jadów
z dnia 31 stycznia 2017r.**

**w sprawie uchwalenia „Programu zwalczania barszczu Sosnowskiego
na terenie Gminy Jadów”**

Na podstawie art. 18 ust. 1 w związku z art. 7 ust. 1 pkt 1 i 5 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016r. poz. 446, z późn. zm.), Rada Gminy Jadów uchwala, co następuje:

§ 1

Uchwala się „Program zwalczania barszczu Sosnowskiego na terenie Gminy Jadów” w brzmieniu określonym w załączniku nr 1 do niniejszej uchwały.

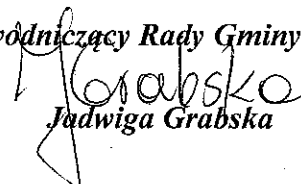
§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy Jadów

Jadwiga Grabska

Załącznik do Uchwały Nr XXVI/190/2017

Rady Gminy Jadów
z dnia 31 stycznia 2017r.

Program zwalczania barszczu Sosnowskiego na terenie Gminy Jadów na lata 2017-2019

1. Wstęp

Podstawą do opracowania niniejszego programu jest wystąpienie barszczu Sosnowskiego na terenie Gminy Jadów.

Pochodzi z rejonu Kaukazu, skąd został przeniesiony do środkowej i wschodniej części Europy, gdzie stał się rośliną inwazyjną i rozprzestrzenił na rozległych obszarach. Sklasyfikowany w 1944, nazwany od nazwiska rosyjskiego botanika, badacza flory Kaukazu, Dmitrija Iwanowicza Sosnowskiego, od lat 50. do 70. XX wieku wprowadzany był do uprawy w różnych krajach bloku wschodniego jako roślina pastewna. Po niedługim czasie, z powodu problemów z uprawą i zbiorem, głównie ze względu na zagrożenie dla zdrowia, uprawy były porzucane. Gatunek okazał się przybyszem bardzo kłopotliwym, gdyż w szybkim tempie zaczął się rozprzestrzeniać spontanicznie. Jest to agresywna roślina inwazyjna, niezwykle trudna do zwalczania (blisko spokrewniona z równie uciążliwym barszczem Mantegazziego). Powoduje degradację środowiska przyrodniczego i ogranicza dostępność terenu. Sok wydzielany przez świeże rośliny wywołuje zmiany skórne. Barszcz Sosnowskiego jest objęty prawnym zakazem uprawy, rozmnażania i sprzedaży na terenie Polski.

2. Charakterystyka Gminy Jadów

Gmina Jadów usytuowana jest w województwie mazowieckim i zajmuje powierzchnię 117 km². Przez Gminę przebiegają szlaki: drogowy, kolejowy oraz rzeczny. Gmina zlokalizowana jest w odległości 58 km od Warszawy, sąsiaduje z gminą:

- Tuszcz,
- Zabrodzie,
- Strachówka,
- Wyszków,
- Łochów,
- Korytnica.

Usytuowana jest na Równinie Wołomińskiej, nad rzekami Liwiec i Osownicą – średnio 85 m n.p.m. w części północno-zachodniej do 140 m n.p.m. w części południowo-wschodniej.

Największą miejscowością w Gminie jest Jadów będący siedzibą władz gminnych, a także większości lokalnych instytucji. W Jadowie funkcjonuje również najwięcej podmiotów gospodarczych, w tym placówek handlowych i usługowych. Jadów położony jest przy drodze Warszawa-Łochów przechodzącej przez Wólkę Kozłowską. Jego odległość w stosunku do Warszawy wynosi 58 km, do Wyszkowa – 20 km, do Łochowa – 8 km, do Mińska Mazowieckiego – 40 km, a do Siedlec – 72 km.

W skład Gminy wchodzi następujące sołectwa: Adampol, Borki, Borzomy, Dębe Małe, Dębe Duże, Dzierżanów, Iły, Jadów, Kukawki, Letnisko Nowy Jadów, Myszadła, Nowinki, Nowy Jadów, Oble, Podbale, Podmyszadła, Sitne, Starowola, Strachów, Sulejów, Szewnica, Urle, Warmiaki, Wójtę, Wólka Sulejowska, Wujówka, Wyglądały oraz Zawiszyn.

3. Cele i sposób realizacji programu.

Głównym celem Programu zwalczania barszczu Sosnowskiego na terenie Gminy Jadów jest doprowadzenie do jego zniszczenia i wyeliminowania na terenie naszej gminy. Jednym ze sposobów realizacji przedmiotowego Programu będzie podnoszenie świadomości na temat szkodliwości barszczu oraz konieczności jego niszczenia, poprzez kolportaż ulotek i plakatów oraz ewentualne organizowanie spotkań z mieszkańcami na temat barszczu Sosnowskiego, niebezpieczeństwa jakie niesie kontakt z rośliną, charakterystycznych cech rośliny umożliwiających jej rozpoznanie w terenie, wpływu na środowisko naturalne, metodach walki, zasadach BHP podczas prac.

Drugim sposobem niszczenia barszczu Sosnowskiego na terenie Gminy Jadów będzie zlecenie usługi skoordynowanego niszczenia barszczu metodą chemiczną dwukrotnie oraz metodą mechaniczną również dwukrotnie w czasie sezonu wegetacyjnego, na gruntach będących własnością Gminy Jadów, jak i innych podmiotów i osób prywatnych, które zadeklarowały chęć udziału w programie oraz zachęcanie do niszczenia barszczu na pozostałych terenach - we wszystkich miejscach, w których stwierdzono występowanie rośliny.

4. Charakterystyka barszczu Sosnowskiego.

Najbardziej charakterystyczną cechą kaukaskich barszczy jest ich rozmiar, roślina zazwyczaj osiąga wysokość ok. 3 m, a czasem nawet 4-5 m i więcej. Barszcz jest rośliną zielną dwu lub wieloletnią. Łodyga okrągła, bruzdowana, słabo owłosiona, cechą charakterystyczną są na powierzchni filetowe plamki, w przekroju pusta, a u podstawy osiąga średnicę ok. 5-12 cm. Blaszki liściowe są skrętoległe osiągają rozmiar 1,2 - 1,6 m. długości. Kształt liści określa się jako pierzastodzielny, słabo podzielone, a poszczególne odcinki niezbyt głęboko wcięte, krótkie i lekko zaokrąglone, brzeg blaszki ząbkowany. Kwiaty barszczu Sosnowskiego są białe, rzadziej różowe, listki kielicha wyraźne, trójkątne i zielone. Szypuły baldaszków i kwiatów, szorstko i krótko owłosione. Główny pęd wytwarza kilka mniej płaskich baldachów, w tym baldach główny zbudowany z 30- 75- 150 szypuł.

Kwitną w okresie letnim od czerwca do sierpnia, jedna roślina może wyprodukować nawet 20 tysięcy nasion. Owoce mają zdolność rozprzestrzeniania się z wiatrem, wodą, zwierzętami, a także dzięki działalności ludzkiej. Nasiona barszczu zachowują żywotność przez kilka lat i charakteryzują się wysokim procentem kiełkowania. Są też odporne na niekorzystne warunki atmosferyczne.

5. Szkody powodowane przez barszcz Sosnowskiego.

W Polsce nie prowadzi się statystyk dotyczących szkód powodowanych przez inwazję barszczu Sosnowskiego. Z przeprowadzonych badań wynika jednak, że najczęściej notowanymi są te bezpośrednie czyli obrażenia u ludzi i zwierząt. Oprócz poparzeń, kontakt z rośliną może powodować również dolegliwości oddechowe.

Do pośrednich szkód zaliczamy:

- zmniejszanie areału łąk i pastwisk,
- przenikanie do obszarów chronionych,
- zmniejszanie atrakcyjności turystycznej,
- zmniejszenie atrakcyjności inwestycyjnej,
- utrudnianie zabiegów agrotechnicznych,
- ograniczenie widoczności przy drogach,

- negatywny wpływ na estetykę krajobrazu.

6. Metody walki z barszczem Sosnowskiego.

W celu usuwania barszczu Sosnowskiego stosuje się metody mechaniczne i chemiczne. Chemiczne metody zwalczania barszczu Sosnowskiego - zastosowanie oprysków przy użyciu herbicydów jest obecnie najpopularniejszym sposobem zwalczania barszczu. W okresie marzec-maj barszcze mają zazwyczaj wysokość 30- 50 cm, co ułatwia przeprowadzenie zabiegów z zastosowaniem środków chemicznych. Zgodnie z żywotnością nasion walkę należy zaplanować na co najmniej 4 do 5 lat. Nie wyklucza się dłuższego czasu zwalczania. Zabiegi opryskiwania można wykonać w trzech terminach: wiosną, na siewki (do fazy rozety) wczesnym latem, od czerwca, w okresie wytwarzania pędów kwiatowych, późnym latem do jesieni, gdy rośliny osiągną fazę dobrze rozwiniętej rozety i na osobniki wieloletnie gdy zaczynają gromadzić substancje pokarmowe w korzeniach.

Mechaniczne metody zwalczania barszczu są uważane za najbardziej przyjazne dla środowiska naturalnego. Dobór konkretnych zabiegów jest uzależniony od wielkości i liczebności stanowiska omawianych gatunków oraz od dostępności do niego, a także od celu, jaki podejmujący działania chce osiągnąć. W Polsce obok użycia herbicydów koszenie jest jednym z najczęściej stosowanych zabiegów. Metoda ta nie eliminuje jednak kaukaskich barszczy ze środowiska. Może jedynie zapobiegać wytworzeniu nasion, a tym samym dalszemu zasilaniu banku glebowego i rozprzestrzenianiu się roślin. Aby jednak tak się stało konieczne jest wielokrotne powtarzanie koszenia w trakcie sezonu wegetacyjnego 3-4 razy z sezonie wegetacyjnym. Z obserwacji Pracowni Stosowanej Ekologii Roślin w Wyższej Szkole Ekologii i Zarządzania w Warszawie wynika, że wielokrotnie koszone wiosną i latem osobniki barszczu jesienią potrafią wydać zdolne do kiełkowania nasiona. Zaniedbanie kontynuacji ścinania barszczy w trakcie sezonu wegetacyjnego może zatem zniweczyć celowość wcześniej prowadzonych zabiegów. Wobec powyższego konieczne jest wielokrotne koszenie w trakcie sezonu wegetacyjnego. Osobniki należy ścinać przed wydaniem nasion, jak najniżej, tak, by nie dopuści do wydania przez barszcz pędu kwiatowego. Zaniedbanie kontynuacji ścinania barszczy w trakcie sezonu wegetacyjnego może zatem zniweczyć celowość wcześniej prowadzonych zabiegów.

7. Harmonogram zabiegów oraz metody usuwania barszczu Sosnowskiego

I etap od kwietnia do końca maja

- metoda mechaniczna – koszenie oraz metoda chemiczna – oprysk.

II etap od 15 czerwca do 15 lipca

- metoda mechaniczna – koszenie oraz metoda chemiczna – oprysk.

III etap od 15 sierpnia do 15 września

- metoda mechaniczna – koszenie oraz metoda chemiczna – oprysk.

Harmonogram może ulec zmianie ze względu na warunki atmosferyczne, zdarzenia losowe i inne.

8. Inwentaryzacja skupisk barszczu Sosnowskiego na terenie Gminy Jadów.

Lp.	Nr ew. działki	Obręb ewidencyjny	Własność	Powierzchnia (m ²)
1	717	Szewnica	Nieruchomość prywatna	500
2	237/4	Myszadła	Nieruchomość prywatna	50
3	238	Myszadła	Nieruchomość prywatna	50

Program opracowano na podstawie:

- Wytocznych dotyczących zwalczania barszczu Sosnowskiego (*Heracleum sosnowskyi*) i barszczu Mantegazziego (*Heracleum mantegazzianum*) na terenie Polski,
- <http://barszcz.edu.pl> metoda mechaniczna – koszenie oraz metoda chemiczna – oprysk.

Przewodniczący Rady Gminy Jadów
Jadwiga Grabska
Jadwiga Grabska